

Дзвоник

№ 141

Журнал для українських дітей Румунії

Місячник Союзу Українців Румунії. 11 рік видання, січень, 2019 рік

Дзвоник (Clopotel)
№ 141, 2019 р.

Журнал для українських дітей Румунії.
Заснований у 2007 році.

ISSN 2501-2630
ISSN-L 2501-2630

Над *Дзвоником* працювали:

Головний редактор: Микола Корсюк

Редактор: Людмила Дорош

Редколегія: Іван Ковач, Михайло Михайлюк,
Михайло Трайста, Марія Чубіка.

Адреса редакції:

м. Бухарест, вул. Раду Попеску, 15, с.1

тел.: 021-222-07-29; 021-222-07-37;

телефони/факси: 021-222-07-37

Друкарня:

«S.C. SMART ORGANIZATION S.R.L.»

Adresa redacției:

str. Radu Popescu 15, sect. 1

București, România.

Наша електронна адреса:

redactia.clopotel@gmail.com

Дзвоник пропонує:

- * казки й оповідання
- * вірші
- * загадки
- * дитячу енциклопедію
- * сторінку народознавства
- * пісеньки
- * сторінки-розмальовки
- * рухливі й дидактичні ігри
- * вироби своїми руками

Дзвоник завжди радо прислухається
до ваших пропозицій і друкуватиме
надіслані вами спроби!

Увага! За достовірність надрукованих
матеріалів відповідають їх автори!

Андрій МАЛИШКО

Пісня про рушник

Рідна мати моя, ти ночей не доспала,
Ти водила мене у поля край села,
І в дорогу далеку ти мене
на зорі проводжала,
І рушник вишиваний на щастя дала.
І в дорогу далеку ти мене
на зорі проводжала,
І рушник вишиваний на щастя,
на долю дала.

Хай на ньому цвіте росяниста доріжка,
І зелені луги, й солов'їні гаї,
І твоя незрадлива материнська
ласкава усмішка,
І засмучені очі хороші твої.
І твоя незрадлива материнська
ласкава усмішка,
І засмучені очі хороші, блакитні твої.

Я візьму той рушник, простелю,
наче долю,
В тихім шелесті трав,
в щебетанні дібров.
І на тім рушничкові оживе
все знайоме до болю:
І дитинство, й розлука, і вірна любов.
І на тім рушничкові оживе
все знайоме до болю:
І дитинство, й розлука, й твоя
материнська любов.

Володимир ІВАНОВИЧ

В сніговицю

Що вам розказати,
Діти мої милі,
Чи про білий парус
На високій хвилі,

Чи про чудо-юдо
В морі під водою,
Чи про гай-дїброву
З Бабою Ягою?

Та чи всі зібрались
До моєї хати?
Всі...

Тоді вже й можна
Казку починати.

Як в степу крутилась
Біла сніговиця,
Вийшла в чисте поле
Капосна лисиця.

Вийшла на дорогу,
Підвелася дибки:
Де б мені дістати
На сніданок рибки?

А Микита їде,
Їде, поганяє:
– Гайда, вороненькі,
Гайда, підпряжня!

Дивиться Микита:
Щось незрозуміле,
Чи – воно лисиця,
Чи нечиста сила?

Зовсім нерухомо,
Не пищить, не свище...
Підійшов рибалка
До лисиці ближче...

– Ти диви!.. Для жінки –
Комір непоганий! –
Взяв за хвіст лисицю
Та й поклав у сани.

Дід Микита їде,
Коні поганяє,
А в задку лисиця
Рибку викидає.

Скоро тої рибки
Наче й не бувало,
І сама лисиця
Пропадом пропала.

Баба глядь у сани
І спитала строго:

– Що ж це ти додому
Не привіз нічого?

– Як же так «нічого?!» –
Каже дід Микита, –
Карасі у санях,
Ще й лисиця вбита!

Оглянувсь рибалка –
И моторошно стало:
– Чи ти знаєш, бабо,
Все лисиця вкрала?

– Та яка лисиця?
– Та ота, котора
Курку зозулясту
З'їла позавчора!

Сів Микита в сани
Та й назад поїхав.
Повезло Микиті
Вдруге, як і вперше,

Карасів налізло
Майже повні верші.
Плещуться, тріпочуть,
Жваві та хорощі,

Вибрав їх рибалка
И висипав у кошик.
Потім чистим снігом
Довго тер долоні,
Крякнув, сів у сани
Та й гукнув на коні.

Їде дід Микита –
Веселенький з виду,
Та чомусь у санях
Не сидиться діду.

Він з-під шапки пильно
Поле оглядає,
А воно – в заметах,
Тихе та безкрає.

Дивиться Микита:
Що воно за чудо?
Прямо на дорозі
Вивернулась груда!

Та чому це груда
Має тут з'явиться?
Придивився добре,
А воно – лисиця.

Ані пари з рота,
Ані кліпне оком,

Нїбито, сердешна,
Здохла ненароком.

– Щось воно не теє... –
Дід насупив брови
И витягнув із себе
Пужално тернове.

На лиці майнула
Посмішка сердита.
– А, можливо, и теє –
Каже дід Микита.–

Видно, доконала
Пройду завірюха.. –
Та й узяв лисицю
За обидва вуха.

Намотав на руку
Хвіст її пухнастий
І тоді вже каже:
– Ну, кумасю, здрастуй!

Що це ти куняєш,
Наче ночі мало?
Розказала б краще,
Як ти рибу вкрала!

Може, ти для мене
И потанцюєш трохи,
Як почну я з тебе
Вибивати блохи?!

Та не тільки блохи,
А повадки хитрі... –
Пужално тернове
Свиснуло в повітрі.

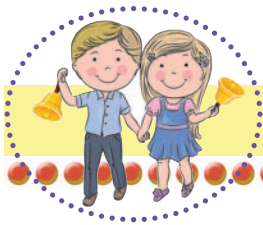
Пужално тернове
Це тобі не цяця.
Кавкнула лисиця
І давай пручаться.

А старий шмагає,
Наче ріже скибу:
– Це тобі за курку!
Це тобі за рибу!..

А оце за півня,
Що торік украла!..
Як же моя баба
Гірко горювала.

Взяв хвоста Микита
И витіпав старанно:
– Повезу додому:
Хай побачить Ганна!

(Продовження на 7 сторінці)

Людмила ДОРОШ

БЛИЗНЮЧКИ

Ця історія про білочок Зею та Зію, сестер-близнючок. Змалечку, як і більшість близнюків, вони були дуже схожі. Настільки схожі, що їх навіть плутали власні батьки. Проте з часом все змінилося. Зея записалася до гуртка ритмічної гімнастики, а Зія поринула з головою у надзвичайний світ книг. Зея ціліснітькими днями стрибала по деревах, крутила обручі й танцювала зі стрічкою, а Зія іноді навіть з дупла не виходила: вона вмощувалася зручненько у ліжку, брала велику миску з горішками, насінням та іншими ласощами, відкривала товстелезну книжку і ось так, жуючи, вона сиділа ціліснітькими днями, читаючи все, що траплялося їй під руку. Іноді вона навіть трішки заздрила веселому життю своєї близнючки Зеї, але сидіти в ліжку було так зручно, тепло і приємно, що вона переконувала себе, що таке рухливе життя не для неї, вона і не змогла б так.

Ось так минуло їхнє дитинство і юність. Струнка гімнастка-Зея завжди була в оточенні друзів, там вона зустріла і покохала Рудика, з яким незабаром і одружилася. А от Зія розговстіла і далі була самотньою, проте це її зовсім не переймало, адже з доброю книжкою під лапкою та мискою ласощів вона забувала про все на світі.

– Зія, ти скоро станеш тіткою! – одного дня весело повідомила їй Зея.

Час летів дуже швидко. Зія й не помітила, як у Зеї вже було четверо маленьких галасливих білчень. Щоб прогудувати велику сім'ю, Рудик був змушений працювати з ранку й до ночі, а Зея ціліснітькими днями вертілася, як білка в колесі: відвести дітей в садочок, по-

прибирати, попросувати, приготувати своїм вередунам декілька смачних страв, забрати їх із садочка, вигуляти, нагодувати, розборонити, почитати казочку, покупати чотирьох вертунів-непослухів – все її життя звелося тільки до цього. Зія рідко забігала до своєї сестри, бо її дуже втомлювали малі галасуни і вона просто фізично не могла витримати шаленого ритму життя своєї сестри: вона починала захекуватися, серце шалено калатало в грудях від такого напруження і їй здавалося, що вона ось-ось знепритомніє.

А Зея дуже любила свою сім'ю і ні на що не проміняла б своє теперішнє життя, от тільки іноді вона сумувала за своєю давньою любов'ю – гімнастикою, на яку зараз у неї зовсім на залишилося ні часу, ні сил.

Та одного дня, коли діти були в садочку, Зея не стерпіла і вирішила залишити на півгодинки всі свої справи й згадати юність.

– Дивись, Зіє, я ще не забула, як це робиться! – сміялася вона, показуючи своїй сестрі вправні стрибки з гілки на гілку, перевертання у повітрі й приземлення на одну ніжку.

– Та годі вже, годі, у мене вже паморочиться в голові, –

бурчала Зія, проте не могла відвести очей від своєї сестри-красуні, яка була такою стрункою, такою спритною, такою худенькою, якою Зія і не мріяла ніколи стати.

А Зея й далі сміялася й робила сальто з гілки на гілку, піднімаючись все вище й вище:

– А тепер мертва петля! Оля-хоп! – вигукнула переповнена ентузіазмом Зея і стрибнула.

А далі... Далі сталося таке, про що ні Зея, ні Зія і не думали ніколи. Чи то гілка виявилася вологою, чи від великого запалу Зея втратила свою пильність, бо на гілку вона не опустилася, а стрімко полетіла вниз.

Зія остовпіла, все здавалося якимось страшним кіно із заповільненим рухом. Вона бачила, як її сестра наближається з великою швидкістю до землі, але не могла нічого вдіяти. В її голові крутилася одна-єдина думка: «Тільки б щоб була жива...»

Прийшовши до тями від сильного крику Зеї, Зія кинулася до сестри, але від великого удару їй болу та знепритомніла. «Скоріше, скоріше, викликати швидку допомогу!» – стукотіла їй у голові одна-єдина думка.

А далі все відбувалося ще швидше. Приїхали лікарі і забрали Зею до лікарні. Вона була жива, проте зазнала багато переломів. Крізь великий біль вона знайшла в собі сили прошепотіти:

– Діти... Забери їх із садочка, попіклуйся... повідом Рудика... – і знову знепритомніла.

Згодом лікарі повідомили, що Зею потрібно везти до іншої лікарні, але та знаходиться дуже далеко, зовсім у іншому лісі, і лікування буде довгим і важким.

– Рудіку, їдь, врятуй мою сестру, а я попіклююся про дітей і дім, усе буде гаразд, – зі сльозами на очах запевняла його Зія.

Перші дні виявилися для Зеї жахливими. Діти плакали й просилися до мами, вередували, не хотіли їсти, спати, йти у садочок. Вранці Зія була просто змушена брати всю ту малечу в оберемок і нести до білкового садочка. Це було дуже важко, адже Зія-товстунка зовсім не звикла до таких фізичних навантажень. Ледь залишивши дітей, вона мчала добувати харчі, потім мчала до хати: готувати, прибирати, прати й прасувати. Спочатку їй це не зовсім вдавалося, скільки б вона не старалася, в

дуплі панував безлад, діти галасували і не слухались. Тільки інколи вони заспокоювалися, коли прилітала поштар Ворона, приносячи їм звістку про Зею, яка поступово набиралася сил, починала потихеньку ходити з допомогою Рудика, навіть якщо кістки ще не зовсім зрослися. А Зія теж надсилала сестрі втішні новини: що в них усе гаразд, що діти ситі, спокійні і слухняні, що всі її чекають і щоб вона не хвилювалася й одужувала.

Часто втомлена Зія навіть не могла заснути від перевтомлення, а про книжку чи байдикування в ліжку і зовсім забула. Проте з часом вона навчилася розподіляти свої сили і увагу, малюки звикли з нею і вечорами вони вже збиралися біля вогню і слухали захоплюючі казки, які їм читала Зія з великою радістю, або разом готували щось смачненьке. Зія і тепер не мала ані хвилячки вільного часу, діти і дім займали його повністю, проте зараз для неї все це стало не непосильним завданням, а повним, цікавим та насиченим життям. Вона й не помітила, як з кожним днем її великий живіт ставав все меншим, ноги – все стрункішими, а талія – все тоншою.

Коли після довгих декількох місяців Зея нарешті повернулася додому, вона майже не впізнала свою сестру.

– Ви знову стали близнючками! – сказав здивований її перетворенням Рудик і вони всі весело розсміялися.

З поверненням Зеї в її сім'ї усе стало на своїй місці, а от у Зії – якраз навпаки, та вона була цьому тільки рада. Вона вирішила: не книга стане її життям, а зі свого життя вона нарешті зробить посправжньому цікаву книгу, щоб розповісти її племінникам, а згодом і своїм дітям, які цікаві речі можуть статися з тобою, якщо матимеш сміливість спробувати нове. Адже тепле зручне ліжко й добра книжка під рукою – це добре, проте стати героєм своїх пригод – ще краще. А ви як гадаєте?

Михайло Гафія ТРАЙСТА

Неймовірні пригоди Панаса Гусопаса

(Продовження з попереднього числа)

10. Як Панас Гусопас пану Івану Колопану у найми вигадав

Залишимо Радула та його катів у панському дворі, хай розбираються, як знають, а ми поїдемо на полонину Пелехату, де опинились Панас Гусопас, мадяр Міклош та пан Іван Колопан.

– Що це, що трапилось? Де ми, зятки мої, дорогі?!

– Це, напевно, інші чари-ворожіння цигана Радула, – відповів Панас.

– Зате ось як тут гарно! – аж скрикнув Міклош.

– Мов у раю! – додав Панас.

– Що гарно, то гарно, але красою голод не замориш, – почав міркувати пан.

– Це правда, доведеться йти роздобути харчів, – відповів Панас.

– Йдіть, йдіть, а я відпочину трішки ось тут в холодку.

– Тільки зніміть жупан, шовкові штани та чоботи, бо не дай бог надбїжать опришки, впізнають по одягу, що ви пан і повісять вас разом з нами.

Віддав пан одяг Панасові, а сам залишився босий, у гачах та сорочці, яких Панас порвав трохи і вимастив глиною.

Панас з Міклошом подались плаєм до вівчарської колиби, а пан Іван Колопан вмовстився під кущем і почав собі хропіти.

– Слава Ісусу Христу! – вклонилися ватагові хлопці.

– Слава навіки Богу Святому! – відповів ватаг, поглядаючи одним оком то на бартку, то на рушницю, але якщо пси Тарко, Балан та Гоцул не гарчали на прибулих, то значить, що вони добрі люди і нема чого боятися.

– Що вас вигнало в гори, хлопці-молодці? – запитав ватаг.

– Біда, вуйку, біда, – зітхнув Панас.

– Біда ходить по людях, а не по дубах. У кого нема біди... А що трапилось?

– Та наш тато...

– Помер? – перебив його ватаг.

– Ще гірше, здурів! Вважає себе вельможним паном Іваном Колопаном.

– Свят, свят єси Господи, – перехрестився ватаг.

– Ось бачите, ми дуже переживаємо, щоб не дізнався пан, бо тоді і йому, і нам смерть.

– Гм, воно так і є, – підтвердив ватаг.

– Тому ми б просили вас, чи не найняли б ви його служити, тут може кричати, скільки захоче, що він пан Іван Колопан.

– А скільки запросите за рік?

– Нічого, вуйку, нічого. Тільки, щоб не голодним був, а ще, може, там якусь одежину, постолити...

– Гм, я знаю? А чи зможе він воду носити та дрова рубати?

– Здоровий, як дуб, – посміхнувся Міклош.

– Працюйте ним, як волон, а якщо треба – то можете й провчити його палицею, – додав Панас.

– Ми б і самі його провчили, та Закон Божий не дозволяє бити батька.

– Гріх не спасений, хлопці! Залишіть його на мої руки, я розберусь з ним. А де він?

– Ось там, ген біля отих кущів, підіть за ним, а ми спустимось цим краєм вниз, щоб не бачив нас, інакше не залишиться тут.

– Добре, хлопці, приходьте через рік, я з вашого батька справжнього ватага зроблю!

– Дякуємо, вуйку! Зіставайтесь здорові!

– Йдіть здорові, хлопці.

Панас та Міклош пішли собі вниз плаєм, а ватаг подався привести слугу до колиби.

– Здорові були, пане Іване Колопане, – вкло-

нився ватаг панові.

– Ніякий я не пан, я... я... – почав тремтіти з переляку пан, думаючи, що перед ним стоїть опришок, бо ватаг з довгим кучерявим волоссям та з підкрученими вгору вусами насправді був подібним на опришка.

– Тож ви батько тих двох хлопців, що були в мене?

– Я їх тесть. Тобто, не знаю ніяких хлопців, я не видів ніяких хлопців...

– Добре, добре, заспокойтесь і ходіть до колиби, я вас нагодую, ви, мабуть, голодний?

– Так, так, я голодний, я дуже голодний, я страх голодний...

– Ну, тоді ходімте зі мною!

Голодний пан Іван Колопан їв, як навіжений: і м'ясо бараняче з мамалигою, і балмош, і бринзу, вурду та сирянку, а опісля погладив собі живіт і запитав ватага:

– Де тут можна трішки сало зав'язати?

– Що хочете в'язати? – чи то не дочув, чи не зрозумів ватаг.

– Сало, тобто трохи виспатися.

– Будеш спати, небоже, увечері, – перейшов ватаг на ти, – а тепер давай нарубай дров, а потім бери відра і наноси води, бо зараз повернуться вівчарі з отарою і почнемо доїти вівці.

– Ти мені це говориш?! – здивувався пан.

– А ти кого ще тут бачиш окрім нас?

– Та я зроду дров не рубав...

– То будеш зараз! – крикнув на нього ватаг.

– Як ти смієш на мене піднімати голос? Я ж вельмишановний пан Іван Колопан!

– Все, почалось, – розсердився ватаг і вперіщив пана палицею по спині.

– А-а-а! – не своїм голосом заревів пан. – Я тебе повішу! Я тебе застрелю! Я тебе посажу на палю! Я тебе!..

– Опісля можеш мене і в зад поцілувати, а поки що рубай дрова, бо!.. – погрозив йому палицею.

– Нарубаю, нарубаю, тільки не бий мене, – почав відпрошуватися пан.

(Далі буде)

(Початок на 3 сторінці)

Може, він в хазяйстві
Бабі пригодиться,
Порошно змітати
З припічка, з полиці.

З припічка, з полиці,
З скрині на ослоні...–
Сів старий у сани
Та й гукнув на коні.

На вовні високій,
Затріщали хором
Голосні сороки:
– Чи ви чули?

Гляньте!
– Скре-ке-ке,
Дивіться!
Ходить по діброві
Без хвоста лисиця!

– Кажуть, що сьогодні
Дід Микита зранку
Влаштував кумасі
Добру прочуханку!

Угощав лисичку,
Частував сестричку,
Щоб забула звичку
Жити на дурничку.

Як же буде далі
Жити пройда куца? –
І ведмідь регоче,
І зайці сміються.

Та не то сміються –
Покотом лягають,
Скільки того сміху –
Ні кінця, ні краю.

– Почекайте, друзі,
Галас ні до чого, –
Обіззався ворон
З дуба вікового.

– Що хвоста немає –
Не таке вже лихо, –
Можна причепити
З очерету віхоть!

Та не в цьому справа,
І не в цьому сила,
Кррра – ще б ти, кра-су-не,
Кррра-сти не ходила!

Пам'ятай, що кажуть
Працьовиті люди:
Хто живе нечесно,
Горе тому буде!

От і все.
На згадку вам весела казка,
А мені?
Будь ласка,
Хоч бубликів в'язка.

Андрій МАЛИШКО

ВЕЧОРИ, ЯК СИВІ КОТИКИ

Вечори, як сиві котики,
В нас ночують у дворі,
З ними вітру теплі дотики,
Промінь синьої зорі.

Перший бавиться з дитиною:
– Люлі, спи, мале, пора. –
Другий ходить за долиною,
Ясні проліски збира.

Третій вечір в кузні дзенькає,
Лемеші кує, мов жар,
Доки шаблею тоненькою
Місяць виблисне, звіздар.

І тоді вони посходяться,
В хаті сядуть при мені, –
Мати їм дає вечеряти
Борщ і кашу в казані.

СНІГ

Із самого раннього ранку,
Неначе пройшли весілля,
Летіли, кружляли білянки
В байраки, луги і поля.

Полотна послали льонові
Од гаю по хатній поріг,
Садам роздали по обнові,
А мати сміється: – То сніг!

То, – каже, – із раннього ранку,
Неначе пройшли весілля,
Летіли, кружляли білянки
В байраки, луги і поля.

А місяць зійшов урочисто,
Побрів до блакитних стежок,
Все небо мітлою підчистив
І зсипав останній сніжок.

ВОГНИК

В вечірню годину, де в зорях долина,
Де вогником світиться дім,
Шумить під вікном молода тополина,
Неначе у серці моїм.

Там юність ходила у росах до хати
І жевріла цвітом вона,
Там батько не спить і задумалась мати,
Ота, що у світі одна.

Синів виростали, не зводили з ока,
Любили в житті над усе,
Шумить під вікном тополина висока,
Мов звісточку дальню несе.

А вогник їм сяє, мов спогад про сина,
Не все ж повертає назад.
І жмуриться вікнами наша хатина,
І шепче задумливий сад.

Та де б не ходив я в далекій дорозі,
В чужім чи у ріднім краю,
Я згадую вогник у тихій тривозі
І рідну хатину свою.

Бо дивляться в далеч засмучені очі,
Хоч тінь там моя промайне,
Бо світиться вогник у темнії ночі,
Мов кличе додому мене!

Славетні українці

Велич кожного краю – в людях, які тут живуть. І особливо в тих людях, котрі своїми справами зробили внесок у розвиток науки, культури.

Чи знаємо ми славетних українців? Україна славиться своїми людьми – це і діячі минулого, відомі актори, співаки, спортсмени, які творять історію своєї держави. Вони є прикладом служіння своєму народу, того як треба працювати, досягати поставленої мети.

Нестор-літописець

(бл. 1056 - бл.1113)

святий; письменник, літописець

Народився 1056 року в Києві. У той час, коли преподобний Антоній у безмовній тиші печери вимолював прощення для роду людського, а блаженний Феодосій розбудовував монастир, прийшов Нестор сімнадцятирічним юнаком до святої обителі. З молодих літ він явив навик в усіх чернечих чеснотах: у постійному прагненні і дотриманні чистоти тілесної й душевної, в добровільній бідності, глибокому смиренні, безвідмовній покорі, суворому пості, безперервній молитві на вічних рівноангельських подвигах, яскравим прикладом яких служили життя перших святих Печерських – Антонія і Феодосія. Свій постриг Нестор прийняв за ігумена Стефана (1074-1075) і згодом був висвячений на ієродиякона. Маючи перед собою великі праведні діла двох світил Православ'я, він натхненно возвеличував і прославляв Бога «в тілесі своїм і в душі своїй».

З роками гамуючи тілесні пристрасті, чесноти його зростали, але ченцеві хотілося зовсім звільнитися тілесної плоті і досягти абсолютної духовності, аби стати істинним достойником Бога. Він добре пам'ятав слова, сказані самим Господом: «Дух є Бог». Головним його послушенством у монастирі стала книжна справа. «Велика буває користь від учення книжного, – говорив він, – книги наказують і вчать нас шляху до розкаяння, бо від книжних слів набираємося мудрості й стриманості... Той, хто читає книги, бесідує з Богом або святими мужами».

Тернистий і багатотрудний свій шлях до істини Нестор яскраво і повно висвітлив у літописних працях. Він завжди виявляє глибоку смиренність та постійно змиряє себе, самохарактеризуючись «недостойним, грубим, ницим та переповненим численних гріхів». Історія безпомилково розставляє свої оцінки, а особ-

ливо – духовна. Преподобний Нестор належить до найосвіченіших людей Київської Русі кінця XI – початку XII століття. Окрім богословських знань, мав виняткові здібності до історії та літератури, досконало володів грецькою мовою. З його праць збереглися життєписи святих князів стратотерпців Бориса і Гліба, преподобного Феодосія, перших преподобних Печерських. Найвизначніший твір Нестора Літописця – «Повість временних літ», складений на основі раніше написаних літописів, архівних, народних переказів та оповідань, з поєднанням сучасних авторів подій.

Ця виснажлива й тривала праця включала в себе й ретельну пошукову роботу. З метою глибшого й повнішого пізнання своєї історії преподобний Нестор у 1077 р. вирушає на пошуки

першоджерел. Літописець відвідав Володимир-Волинський та Зимненський Святогірський монастирі. Наслідком подорожі стало включення майже в повному обсязі до «Повісті временних літ» Волинського літопису. Свою титанічну працю великий подвижник завершив близько 1113 року. Це був результат майже двадцятилітнього щоденного подвигу. Хроніку подій у ньому було зведено до 1110 року. Завдяки Нестору нам відкриваються немеркнучі славні сторінки минулого, аби підтримувати й надихати наступні покоління на благородні справи, спонукати до пошуку істини.

Безцінність написаного літописцем вимірюється не тільки втіленням у слові і збереженням для нас часом, але й подвижницькими діяннями, що викарбувалися у його непорочній душі нетлінним золотом чернечого досвіду. Цією працею він і самого себе включив у книги життя вічного, удостоївшись почути благословенне: «Радуйтеся, бо імена ваші написані на небесах».

Упокоївся преподобний Нестор-літописець ймовірно у 1113 році. «Повість временних літ» – одна з найвидатніших пам'яток світової культури. Події, описані в ній, розгорнулися на тлі вселюдських історичних подій, охоплюючи усі пласти суспільного буття – від гридниць князів до халуп трударів.

Спиридон ЧЕРКАСЕНКО

МАЛЕНЬКИЙ ТОРБАНЬ

(Продовження з попереднього числа)

IV

– Гей! Ге-е-ей! Хло-о-опці! – гукнув Захарко, нахилившись над чимсь у траві. – Гніздо-о знайшов! Жай-воро-о-оняче!..

– Та бре-е-е...

– Їй-бо-о-о!..

Павлик раптом насупився. Серденько йому тьохнуло й боляче занило од страху. Він хутко підвівся і перехильцем побіг і собі до хлопців та дівчаток, що нахилилися над манісіньким гніздечком, де лежало на дні четверо сіреньких, з ряботинням, яєчок.

– Іду я, брат ти мій, – розповідав тим часом із захопленням Захарко, – коли це споперед мене тільки – фррр!.. Я сюди: до-овго шукав, насилу знайшов.

– Ой-ой-ой, які ж гарні-і-сінькі! – аж присідала од радощів одна з дівчаток.

– Ги-и-и! Славнюсінькі, манюпусінькі, – підстрибувала друга, плещуци в долоні.

– Ану, я в руки візьму, – простяг руку Пронька.

– Не чіпай! Не бери! – закричали на нього дівчатка.

– Чого «не чіпай»? Що вони – ваші, чи що?

– Авжеж не зачіпай, – уважно промовив Захарко, і Павликові на душі полегшало. Він знав, що коли Захарко не чіпатиме та ще й іншим накаже, то гніздечко буде ціле.

– Чого?

– Бо як візьмеш у руки, то жайворончиха прилетить і зараз пізнає, що брали в руки.

– Ну, то що?

– І більш не повернеться до гнізда. А ми даваймо от що зробимо: застромимо коло гнізда паличку, щоб знати, де воно, й приходитимемо дивитись щодня; як вилупляться жайвороненята, ми й позабираємо...

– Не треба забирати, – промовив Павлик.

– Чом – не треба? Шкода тобі?

– Авжеж, шкода: пташка плакатиме.

– И-и! Вже горбатий і скаже! – промовив Захарко. – Ти бачив, як птахи плачуть? Я он скільки горобенят драв і ні разу не бачив, щоб горобчиха або горобець плакали.

Пронька вже й паличку приніс. Застромили. Павлик одійшов набік, засмучений.

– Ходімо ще шукати! – гукнув Захарко.

– Ходімо.

– Гайда, хлопці, дівчата!..

За кілька хвилин хлопці знайшли ще одне гніздо й устромили коло нього паличку. Шукали ще.

Павлик сидів на траві й замислено, не кліпаючи, дивився в землю. Він думав про те, як прилетить пташка, побачить, що пташенят-діток немає в гніздечку, й жалібно пицатиме, битиметься крильцями, сіреньким тільцем об землю й шукатиме-шукатиме. А їх немає...

Їх Захарко забрав і пороздирав, як роздирав видраних горобенят...

Павлик здригнувся й хутко підвівся. Побачивши, що хлопці одійшли геть, він висмикнув із землі паличку коло гніздечка й закинув її в траву. Потім, не поспішаючи, пішов до другої.

(Продовження на 11 сторінці)

Ірина СОНЕЧКО

На що схожі букви

Пп

Буква П стоїть у полі,
Як ворота на футболі.
Підійшов до П пінгвін,
Всіх до гри скликає він.

Сс

Наче місяць, буква С
Світить нам вночі з небес.
Слон на лавочку вмовстився
І на букву С дивився.

Рр

Буква Р заговорила:
– Я подібна до вітрила.
Вітру я кричу: «Ура!
Знов у плавання пора!»

Тт

Буква Т, як молоток,
Забиває цвях: цок-цок!
Досить, букво, стукотати!
Заважаєш тигру спати!

(Початок на 10 сторінці)

– А що то ти, горбатий, робиш? – гукнув Захарко, вгледівши, що Павлик ухопився за паличку. – Га?.. Ось я тобі!..
– Хлопці!.. Та він і цю вийняв і закинув, – гукав Пронька, одшукуючи в траві перше гніздечко.
Павлик зблід, побачивши, що Захарко чимдуж наближається до нього, махаючи кулаками. Він скрикнув з жаху й заплакав.
Хижим звірям наскочив на нього Захарко, огрів кулаком по горбу, а коли Павлик упав, то

він придавив його коліном і садив кулаками під ребра, під груди. Позбігались діти...
Павлик замовк.
– Що ти робиш? – кричали, плачучи, дівчатка, але боялись оборонити Павлика од озвірілого розбишаки Захарка й тільки верещали:
– Ой, матінко, він уб'є його!
Та вже хлопці стягли того з Павлика.
Побачивши, що Павлик уже не кричить і не плаче, а лежить із заплющеними очима, розкинувши руки й ледве дихаючи, діти, як сполохані горобці, кинулися врозтіч. (Далі буде)

Карло КОЛЛОДІ

Пригоди Піноккіо

(Продовження з попереднього числа)

ХХVIII. ПІНОККІО ПОВЕРТАЄТЬСЯ В БУДИНОК ФЕЇ, ЯКА ОБІЦЯЄ, ЩО НАСТУПНОГО ДНЯ ВІН СТАНЕ СПРАВЖНІМ ХЛОПЧИКОМ, А НЕ ДЕРЕВ'ЯНОЮ ЛЯЛЬКОЮ. НА ЧЕСТЬ ЦЬОЇ УРОЧИСТОЇ ПОДІЇ МАЄ ВІДБУТИСЯ ВЕЛИКИЙ БЕНКЕТ

Саме в ту мить, коли рибалка хотів уже кинути Піноккіо на сковороду, до печери зайшов великий собака, якого принадив сюди гострий, спокусливий запах смаженої риби.

– Іди геть! – загрозиво крикнув на пса рибалка, все ще тримаючи в руках дерев'яного хлопчика, обкачаного в борошні.

Але пес був голодний-голоднючий, він завивав і крутив хвостом, ніби благав: «Дай мені шматок смаженої риби».

– Іди геть, кажу тобі! – повторив рибалка і замахнувся на пса ногою.

Поліцейський собака не зник до такої гостини і люто вишкірив зуби.

В цю мить почувся тонесенький голосочок:

– Врятуй мене, Алідоро! Якщо ти мене не виручиш, я пропав!

Пес одразу впізнав голос Піноккіо і, на свій превеликий подив, побачив, що йде він з обкачаного в борошні оцупка, який рибалка тримав у руці.

І що ж, ви думаєте, він зробив? Високо підстрибнув, схопив той оцупок і, обережно тримаючи його в зубах, вибіг з печери і помчав як вітер.

Рибалка розлютився, що ласа здобич вислизнула з його рук, і погнався за собакою, але пробіг кілька кроків, закашлявся й повернув назад.

Тим часом Алідоро вибіг на стежку, що вела в село, зупинився і обережно поклав на землю Піноккіо.

– Чим же я тобі віддячу? – мовив дерев'яний хлопчик.

– Не варто про таке й думати, – відповів собака. – Ти врятував мене, а я тебе – і ми квити. Адже всі на цьому світі повинні допомагати один одному.

– Як ти опинився в печері?

– Я лежав ледь живий на березі, коли вітер доніс до мене пахощі смаженої риби. Це роздратувало мій апетит, і я побрів туди. Якби я прийшов на хвилину пізніше...

– Не кажи мені про це! – закричав Піноккіо, який усе ще тремтів від страху. – Не згадуй мені про це! Якби ти прийшов на хвилину пізніше, мене б уже засмажили, з'їли й перетравили. Бррр... На саму згадку про це мене дрижаки б'ють.

Алідоро, всміхаючись, простягнув дерев'яному хлопчикові праву лапу, яку той міцно-міцно потиснув. На цьому вони й розійшлися.

Пес побіг додому, а Піноккіо, лишившись наодинці, подався до ближньої хатини. Там він спитав у дідуся, що сидів у дверях і вигрівався на сонці:

– Скажіть, будь ласка, добродію, чи не чули ви якихось новин про бідного хлопчика на ім'я Евдженіо, пораненого в голову?

– Того хлопчика рибалки принесли в цю хатину, і тепер він...

– Мертвий? – перебив Піноккіо із слізьми в голосі..

– Ні. Живий і повернувся додому.

– Справді? – вигукнув дерев'яний хлопчик, підстрибуючи від радості. – Значить, рана була не смертельна?

– Могло бути гірше, він міг і померти, – відказав дідусь. – Бо йому влучили в голову великою книгою, оправленою в картон.

– Хто це зробив?

– Його товариш по школі, якийсь Піноккіо.

– А хто цей Піноккіо? – спитав дерев'яний хлопчик, прикидаючись, що нічого не знає.

– Кажуть, шибеник, волоцюга, справжній шибайголова.

– Брехня, все-все брехня!

– А ти знаєш цього Піноккіо?

– Бачив його якимось, – відповів дерев'яний хлопчик.

– І якої ти думки про нього? – спитав дідусь.

– Мені здається, що це чудовий хлопець, він охоче вчиться, слухняний, дуже відданий своєму батькові і родині...

Отак безсоромно брешучи, дерев'яний хлопчик торкнувся свого носа і помітив, що він став довший на цілу долоню. Страшенно переляканий, він закричав:

– Не вірте мені, добрий чоловіче, не зважайте на всі хороші слова, які я сказав про Піноккіо. Я чудово знаю його і можу заприсягтися, що він справді шибеник і ледацюга, який, замість ходити до школи, гуляє з приятелями і бешкетує.

Тільки-но він вимовив ці слова, його ніс поменшав.

– А чому ти весь такий білий? – спитав його раптом дідусь.

– Знаєте... я ненароком притулився до щойно побіленої стіни, – відповів Піноккіо; він соромився признатися, що його обкачали в борошні, як рибу, щоб засмажити потім на сковороді.

– А де ж твоя курточка, штанці й ковпачок?

– Мене перестріли злодії і роздягли. Скажіть, будь ласка, чи не можете ви дати мені якусь одежинку, щоб я дійшов додому?

– Мій хлопчику, в мене немає нічого для тебе, крім маленького мішечка з-під квасолі. Коли хочеш, можеш узяти, он він там.

Піноккіо не змусив себе просити двічі, узяв мішечок, прорізав ножицями маленьку дірку внизу і дві по боках і надяг на себе, як сорочку. В такій одежині він попрямував до села.

Та дорогою він завагався, ступав то крок уперед, то назад, розмовляючи сам з собою:

– Як я з'явлюсь перед очі моєї доброї Феї? Що вона скаже, коли мене побачить? Чи простить мені вдруге? Мабуть, що не простить, напевно, не простить! І я цього

заслужив, бо я, поганець, усе обіцяю виправитись і ніколи не дотримую слова.

Коли він дістався до села, була вже ніч, знялася буря, полив рясний дощ. Піноккію пішов прямо до будинку Феї з твердим наміром постукати в двері й попросити, щоб йому відчинили.

Та біля самого будинку дерев'яний хлопчик завагався, рішучість покинула його, і, замість постукати, він відбіг назад кроків на двадцять. Потім удруге повернувся до дверей і знову не наважився, так само і втретє. На четвертий раз він тремтячою рукою узявся за залізне кільце і тихенько стукнув у двері.

Чекав, чекав, нарешті, через півгодини, на останньому поверсі (будинок мав їх аж чотири) відчинилося віконце, і Піноккію побачив великого Слимака з лампою на голові, який спитав:

- Хто там стукає о такій порі?
- Фея вдома? – обізвався дерев'яний хлопчик.
- Фея спить, і її не можна турбувати. А ти хто такий?
- Це я.
- Хто «я»?
- Піноккію.
- Який Піноккію?
- Дерев'яний хлопчик, що живе в цьому будинку разом з Феєю.

– Ага, зрозуміло, – сказав Слимак. – Почекай там, зараз я зйду вниз і відчиню.

– Швидше тільки, будь ласка, бо я вмираю від холоду.

– Мій хлопчику, я Слимак, а Слимаки ніколи не поспішають.

Минула година, дві, а двері все не відчинялися. Піноккію, який тремтів від холоду, дощу і страху, наважився постукати вдруге, на цей раз дужче.

Після другого удару відчинилося вікно поверхом нижче і показався в ньому той же Слимак.

– Любий Слимачку, – гукнув Піноккію з вулиці, – я чекаю вже дві години! А дві години в таку негодю тягнуться довше, ніж два роки. Поквапся, будь ласка.

– Мій хлопчику, – байдужісінько відповів з вікна Слимак, – мій хлопчику, я – Слимак, а Слимаки ніколи не поспішають.

І вікно зачинилося.

Пробило північ, потім годину ночі, потім другу годину після півночі, а двері все не відчинялися.

Тоді Піноккію урвався терпець, розлючений, він схопив кільце з наміром постукати так, щоб луна пішла по всьому будинку. Але залізне калатало раптом перетворилося на живого в'юна, який вислизнув з рук і зник у ривчаку посеред, вулиці.

– Он як! – вигукнув украй розлючений Піноккію. – Якщо молоток зник, то я битиму в двері ногами.

Відступивши трохи назад, він розмахнувся і щосили вдарив у двері ногою. Удар був такий сильний, що нога застряла в дверях. Дерев'яний хлопчик спробував висмик-

нути її, але марно: нога сиділа в дошках, як забитий цвях.

Уявіть собі розпач нещасного Піноккію! Він мав до світанку простояти одною ногою на землі, тим часом як друга, задерта догори, стирчала в дверях.

Надворі був білий день, коли двері нарешті розчинилися. Бравий Слимак спустився з четвертого поверху вниз усього за якихось дев'ять годин. До речі, він аж спітнів від такого поспіху.

– Навіщо ти встромив ногу в двері? – спитав він, посміхаючись, у дерев'яного хлопчика.

– Ой, біда. Поглянь, любий Слимачку, чи не зможеш ти звільнити мене від цих мук?

– Мій хлопчику, тут потрібен тесля, а я ніколи не працював теслею.

– Попроси за мене Фею...

– Фея спить, і її не можна будити.

– А що ж я робитиму тут цілісінький день, прибитий до дверей?

– Лічи мурашок, що повзають по вулиці...

– Принеси мені хоча б чогось попоїсти, бо я вже знемагаю від голоду.

– Зараз! – сказав Слимак.

Справді, через три з половиною години Слимак повернувся, несучи на голові срібну мисочку. В ній лежали хліб, смажене курча і чотири спілих абрикоси.

– Ось сніданок, посилає тобі Фея, – сказав Слимак.

Побачивши такі ласощі, дерев'яний хлопчик страх як зрадів. Та який його взяв жаль, коли, почавши їсти, він побачив, що хліб виліплено з крейди, курча зроблено з картону, а чотири абрикоси – з пофарбованого алебастру.

Йому хотілося плакати від розпачу, кинути на землю мисочку з усім, що в ній було, та чи від мук, яких він зазнав, чи від голоду він зомлів.

Опритомнівши, Піноккію побачив, що лежить у м'якому ліжку, а поряд сидить Фея.

– І на цей раз я тобі прощаю, – сказала Фея, – та горе тобі, якщо ти знову не послухаєшся мене.

Піноккію поклявся, що буде вчитися й поводитися добре. І дотримав свого слова аж до кінця навчального року. На екзаменах, перед канікулами, він виявився найкращим учнем у школі. Його поведінку було оцінено як досить пристойну. Фея дуже раділа і сказала:

– Завтра нарешті сповниться твоє бажання.

– Яке?

– Завтра ти вже не будеш дерев'яною лялькою, а станеш справжнім хлопчиком.

Ох, яка ж була радість Піноккію, коли він почув цю довгождану звістку. Всі його друзі мали бути запрошені наступного дня на великий бенкет у будинку Феї з нагоди такої урочистої події. Фея приготувала двісті чашок кави з молоком і чотириста булочок, намазаних маслом з обох боків.

Свято було б дуже гарне і дуже веселе, але...

На жаль, у житті дерев'яних хлопчиків завжди трапляється «але», яке зводить усе нанівець.

(Далі буде)

Казки народів світу

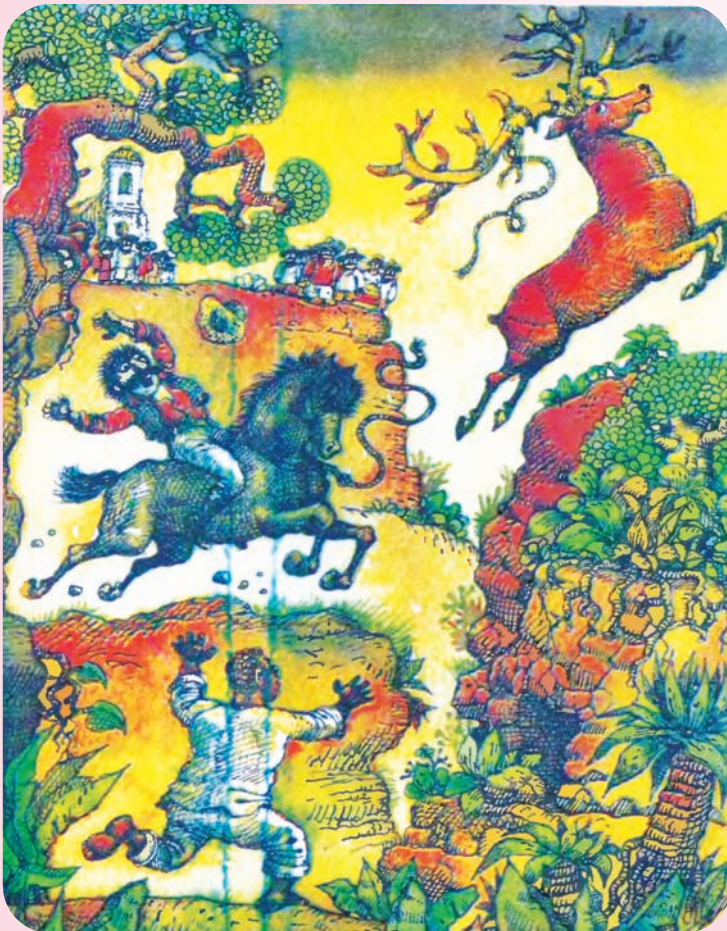
Кубинська народна казка

Негр, білий і сорокарогий олень

Жили-були колись два куми – один білий, а другий чорний. Якось вирядились вони по дрова й, переходячи через гору, потрапили на оленя, який застряг рогами в розгіленні дерева. Роги його налічували сорок ріжків; олень був старий і дуже гарний. З багаторогих оленів подибуються двадцятип'ятирогі, щонайбільше тридцятирогі і то неживі, бо живими таких ще ніхто не ловив.

– Куме, забиймо цього оленя, – каже негр.

А білий у відповідь:

– Ти що – дурний, куме? Таж ми станемо мільйонерами, маючи живого сорокарогого оленя й показуючи його за гроші. В наших руках ціле багатство...

Врешті білий переконав негра, і негр уже уявляв себе багатієм. Вони відразу повернулися додому і побудували загін. А сусідам сказали, що зараз приведуть сорокарогого оленя. І знов подалися через гору, знайшли оленя там, де й залишили його, залигали міцною вірьовкою, яку прихопили з собою, й гарно зав'язали її, щоб не втік. Негр знай примовляв:

– В'яжи добре, куме, щоб він не дременув, щоб налигач тримався і не сприснув!

Потім прив'язали другий кінець вірьовки до шиї коня. Та щойно вони вивільнили роги оленя, як той побіг схилом угору, потягнувши за собою коня. А негр кричав: «Тримай, куме, тримай міцніше, бо втече!» Проте кінь волікся слідом, вірьовка душила його, і їм нічого не залишалось, як перерубати її. Коли ж негр побачив, як олень стрілою помчав угору, то знову закричав: «Бач, як летить, кумцю! Пропала вірьовка! Казав же я тобі, що краще забити його та попоїсти печені. Недарма ж кажуть, що краще синиця в жмені, аніж журавель у небі!»

І обидва стали бідкатися, що їм так не пощастило, до того ж вони не знали, як дивитимуться тепер в очі своїм сусідам, яким розбавкали про сорокарогого оленя.

Хоч-не-хоч, а довелося сердегам вертатися додому, похнюпивши голову й голіруч.

? Відгадай ?

Загадки на уважність

Горішки-жолуді збирає,
Гриби сушені полюбляє.
Руденька, невеличка
Стриба по дереву...
(вжъисил эн в 'вжъолг)

В барлозі взимку
Бачить сон
Кошлатий,
Клишоногий...
(нолс эн в 'вдм'дъ)

Прикладеш до квітки вухо –
А у ній бринить-співає
І солодкий мед збирає
Беручка до праці...
(бджола, а не муха)

Любі всім: тобі й мені.
Вдень гуляють на вікні
І купаються у річці
Діти сонечка – ...
(ижъиниз эн в 'інэводи)

Дзвіночок

(Продовження, початок в попередньому номері)

Весело, грайливо

Слова та музика Романа Кобзи

11

Дзінь, дзе - лень, дзе - лень, дзінь, дзінь!
Дзінь, дзінь, дзінь, дзінь, дзінь!
Дзень, дзень, дзень, дзень, дзень!

Про - ки - дай - тесь, шко - ля - рі!
Про - ки - тесь, шко - ля - рі!

1. Весело будильник дзвонить
рано-вранці на зорі!
«Дзінь, дзелень, – дзвіночок мовить.
– Прокидайтесь, школярі!»
Дзінь, дзелень, дзелень, дзінь, дзінь!
Прокидайтесь, школярі!

2. Дзвінко-дзвінко дзвоник дзвонить:
«Дзінь, дзелень, дзелень, дзень,
дзень!»
«Ку-ку-рі-ку, – півник вторить, –
розпочався новий день!»
Дзінь, дзелень, дзелень, дзінь, дзінь!
Розпочався новий день!

3. Прокидайся й ти, Микито,
встати з ліжечка пора.
Бо чекає школа й діти
на Микиту-школяра!
Дзінь, дзелень, дзелень, дзінь, дзінь!
На Микиту-школяра!

4. В школі також дзвоник дзвонить
на перерву й на урок.
Вчися добре, бо в науці
шлях щасливий до зірок!
Дзінь, дзелень, дзелень, дзінь, дзінь!
Шлях щасливий до зірок!

Творимо своїми руками

Як створити картину з гудзиків

- наносимо малюнок на поверхню-основу;
- висипаємо гудзики в плоску невисоку коробку (або на піднос з бортиками), щоб вони не розсипалися і нам було зручно вибирати потрібні;
- розкладаємо всі елементи мозаїки на поверхні картинки, не приклеюючи;
- прикріплюємо спочатку гудзики по контуру малюнка, а потім по черзі заповнюємо простір усередині, для цього знадобиться клейовий пістолет або суперклей;
- якщо мозаїка двоярусна, спочатку приклеїмо нижній, а потім верхній ярус;
- розміщуємо в отворах між гудзиками намистини, бісер і інший декор.

розміром на 3-4 см більше фоторамки, шматочки фетру і атласна стрічка.

- Фоторамку потрібно розібрати, наклеїти на скло двосторонній скотч.
- Покласти скло клейкою стороною на виворітну сторону тканини, загнути і приклеїти тканину на двосторонній скотч по контуру скла.
- Тепер вставляємо основу назад у фоторамку.
- З фетру вирізаємо трапецію для квіткового горщика і листочки, приклеюємо на тканину.

Малюємо олівцем контур серця, стрічку приклеїмо в першу чергу, знизу «під серцем». Викладаємо гудзики і приклеюємо сердечко, зав'язуємо бантик. Подарунок готовий.

Якщо працювати буде малюк, запропонуйте йому вдавити гудзики в пластилін, який потрібно попередньо розкачати на дошці товщиною в 0,5-1 см.

Починати краще з простих картинок невеликого розміру, які підійдуть для святкових листівок і сувенірів, в день святого Валентина або інший знаменний день.

Якщо у нас є фоторамка, вона теж легко перетвориться в картину. Зараз ми навчимо вас, як це можна зробити.

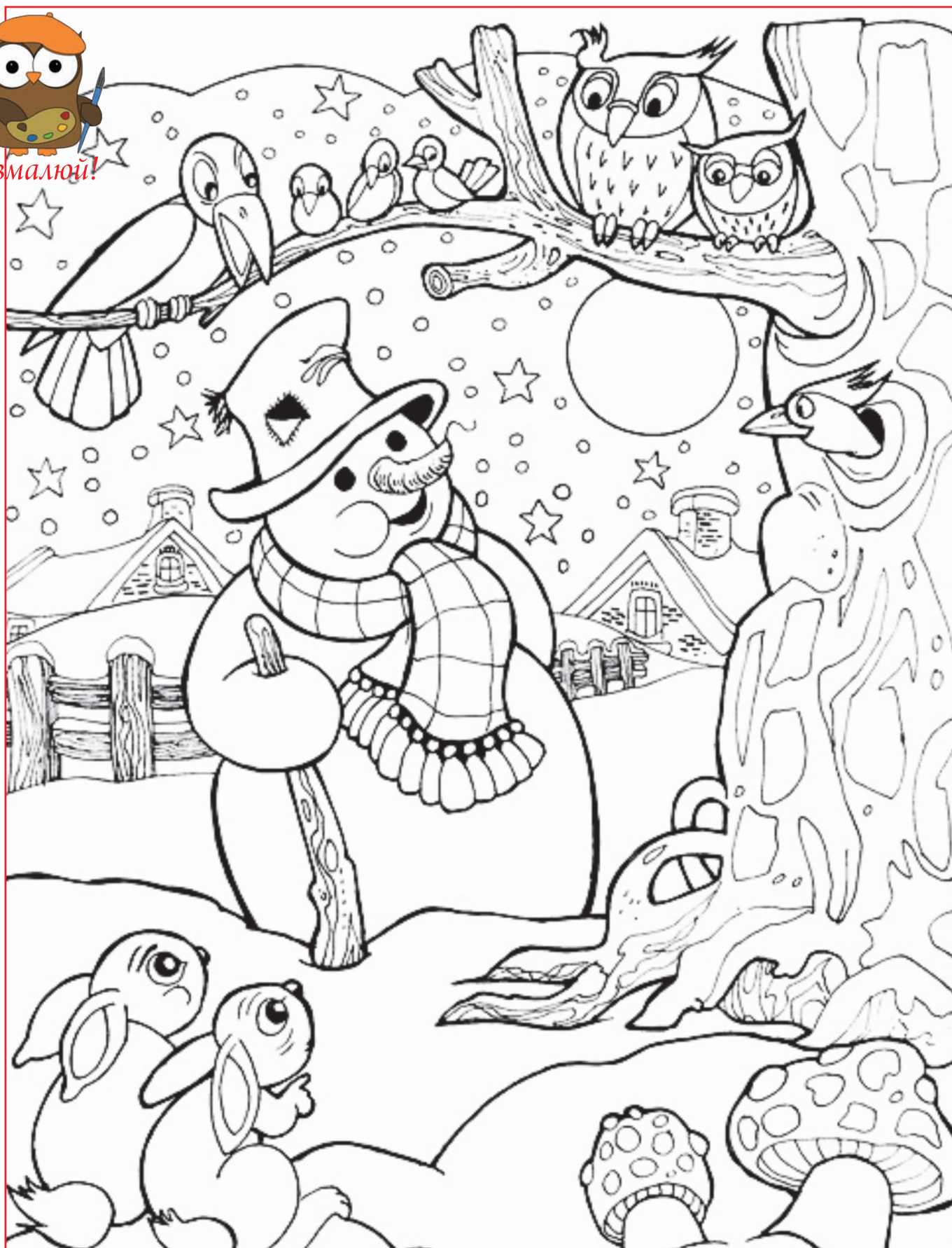
В якості фону знадобиться шматочок тканини з дрібним малюнком

Переклад з рос. Л. ДОРОШ

Розмалуй!

21 СІЧНЯ - ЗАВЕРШЕННЯ ЗИМОВИХ СВЯТОК

(Сторінка народознавства)

Із завершенням різдвяних свят пов'язані обряди 21-ого січня. Цей день у народі називали днем Опанаса, Пів-Івана, або останнім Різдвяним чи Святим днем. Різдвяний день святкують рівно через два тижні після Різдва Христового. Традиції в цей день мають відношення до завершення усіх важливих свят різдвяно-новорічного циклу, а тому цей празник відомий ще як «виряджання або проганяння свят». Останній зимовий святковий день був повністю присвячений гостинам. У деяких регіонах України влаштовували застілля для всього села, де проголошувалося безліч тостів, побажання, примовляння. За звичай же люди просто ходять один до одного в гості, вітають друзів зі святами й частуються залишками святкових страв. Святкування завжди супроводжують веселі жарти й співи.

В цей день чоловікам велося взяти в'язанки гречаної соломи, яку молотили в пилипівський піст, і розносити їх по сусідах. Зайшовши до хати, гість казав: «Нате вам ковбаси!». Після цього в такій хаті починалося «частування». Молодиці вносили в будинок прядильне приладдя. А старші жінки з гребенями на мотузках ходили від хати до хати та гостювали по черзі в кожній. Таким чином сповіщали, що сьогодні ввечері будуть «свята проганят», тобто збиратися в останні складчини. Цей звичай називався «рядити святки», або «роз'їзди», «гребені». Не менш пишно відзначала це свято молодь. У деяких частинах України вони влаштовували обряд, що називався «проганяти кутю». Парубки організовували щедрі застілля і вечорниці, бо і для них закінчувалися

святки. Так хлопці і дівчата прощалися зі святковим і веселим життям та переходили до робочих буднів. Та де б люди не забавлялися в цей день обов'язково належало сказати наступне: «Померлим душам – царство небесне: батькам, матерям, братам, сестрам та діткам маленьким. Нехай легенько згадається і нашому синові, де він у світі повертається. А нам пошли, Боже, вік і здоров'я, щоб цей празник одпровадити та в мирі-покої і з вами, здоровими, щастя діждати. Сподоб, Господи Боже наш, щоб Бог родив жито, пшеницю і всяку пашницю, а нам діждати жати, спочивати та людям честь віддавати!». Присутні відповідали: «Дай, Боже!»

До наших днів дійшов звичай пригощати цього дня кума з кумою. Кажуть, якщо 21 січня добре прийняти й пригостити кумів, то діти будуть рости здоровими і щасливими. Куми також мають обдаровувати своїх хрещеників. Вони приносили рушник та мило, щоб дитина росла рум'яна і біла. Вважалося, що якщо помити малюка таким милом, то це допоможе захистити його від пристріту і хвороб.

Різдвяний день є церковним святом, а тому заборонено працювати по господарству. Звичайно, годувати худобу було потрібно. Але ось прибирати, прати і шити вважалося гріхом. Обов'язково хаті треба було надати вже буденного вигляду. Бо хоч і святкуємо 21 січня, та господарі зачинали планувати підготовку до весняних робіт. Було гарно веселитися зимою, та пора й до роботи братися!!!

Підготувала Ольга Сенишин

Пишаємося нашими дітьми!

Ребека Енчан та Резван Робчук,
с. Марицея, Сучава

Близнюки Богдан та Габріел Логіни, 2 клас,
с. Тодірешти, Сучава

Сара Лева, 3 роки,
с. Верхня Рівна

Інгрід Пасларі, 5 років,
м. Бухарест